

ISOCRATIS PA
NEGYRICVS, IOAN-
NE LONICERO IN-
terprete.

*este opuscu-
lo de Isocra-
te et tabula
de rhetori. male
re foras aui pos-
tior poverio de
que co pto diuro*

PARISIIS
In officina Christiani Wecheli,
M. D. XXXVIII.

PANEGYRICI ARGV-
mentum.

CLarissima hæc oratio est deliberatiui generis. Panegyrico huic nomen indidit, quòd in solenni publicòue conuentu eam habuerit. Nam ipse in hac oratione, quid sit Panegyris, satis aperit. Porro ex ipso Isocratis proœmio, huius magnitudo cognoscetur. Status est talis: Primùm demonstrat ex beneficijs toti Græciæ per Athenienses collatis, Atheniensibus primas deberi, ubi res Athenarum gestas ab ipsis incunabilis repetit ad sua usque tēpora. Deinde expeditionem aduersus Persarum regem suadet, locis, honesto, utili, necessario, adeoq; deliberatiui generis argumentis elegantissimè, ac iuxta efficacissimè.

Isocratis

Ifocratis Pane-

GYRICVS, IOANNE

LONICERO INTERPRETE.

VI solenneis quidem pri-
mum conuentus crexerunt, et
gymnica instituerunt certami-
na, ne sepe numero eos denū-
rari soleo, quod corporum ha-
bilitatem adeò ingentibus do-
nis iudicarent dignā: illis præ-
terea, qui pro salute publica

sigillatim laborarint, ac suis in hoc appararint ani-
mas, ut et alijs cōmodare queant, illis inquā nihil pror-
sum honoris impertierint, quorum tamen præcipuè ca-
ram geri par erat. Etiam si enim bis tantum roboris
adhuc, quantum nunc habent, recipiant athlete, sub-
inde nihil inde tamen cæteris emolumentū prouenit:
at uerò ubi uel unus quispiam prudentiā clauerit, om-
nes, quibus modò cordi fuerit, eius mentis consortes es-
se, eoq; frui sanè potuerint. Propterea tamen nolui
desponso animo se gnior esse, uerum satis mihi præmij
ratus, ex hac oratione uenturam gloriam, uenio quum
de bello aduersum Barbaros, tum de concordia inter
nos ipsos stabilienda consultaturus: non ignorans, quòd

a ij pleriq;

plerique uenditantium sese eloquentiæ præceptores, ad idem orationis sese contulerint, non sine uehementi impetu uiribusq; Spero tamen ab ipsis meam orationem tantum discriminis adepturam, ut nihil unquam de iisdem rebus per alios dictum uideri debeat: iuxtaq; eas esse præstantissimos sermones duco, qui de rebus maximè arduis habentur, qui dicentes potissimum, quales sint, quid ualeant ostendunt, audientisq; plurimum iuuant: quorum hic unus est. Porro neq; occasiones defuere, ut iam superuacaneum sit earundem meminisse. Tum enim conuenit desistere Oratorem, quando res iam finem acceperint, neq; consilijs deinceps egent: aut quom oratio sic absoluta uisa fuerit, ut nemini ulterio- rem metam reliquerit. Donec uerò res equè ac anteà permanserit, aut non appositè fuerit peroratum, quomodo non conuenit considerare, inq; hac philosophari oratione? quæ si gnauiter adusque umbilicum perducta erit, & à mutuo nos bello, & presenti periculo, maximisq; demum nos liberabit malis. Quòd si non aliter easdem aperire actiones atque per unam formam possibile esset, posset profecto suspicari quisquam eadem dicendo aberrantem chorda, denuo auditores perturbare. At simulac eloquentiæ sit ea uis atque natura, ut iisdem de rebus multipliciter differere queat, & magna humilia facere, modias magnitudinem addere, prisca nouè recensere, de nuper natis antiquè dicere, non adhuc fugienda sunt, de quibus reliqui anteà dixerunt. Estq; faciendum periculum, ut melius il-

Sermones
qui optimi.

Oratori
quãdo cessã
dum.

Eloquentiæ
uis & natu
ra.

lis perorem. Nam priores actiones communes nobis omnibus relicte sunt: at illis opportunè uti, aptaq; cuiuslibet rei animaduertere, uocabula commodum ordinare, prudentium est peculiare officium. Arbitror autem sic maximum augmentum recipere, quum alias artes, tum eloquentiæ studium, si quis in precio habuerit eodem miretur, non qui literis præpolleant, sed qui quamlibet rem ipsarum optimè perfecerint: neque eos, qui dicere quippiam laborant, de quibus nemo antea uerbum fecerit, uerum qui sic nouerunt dicere, ut nemo alius possit. Quidam uerò increpant eos qui supra uulgi morem orationes habent, impendioque exquisitas: qui eousque prolapsi sunt erroris, ut non animaduertant, ultra modum etiam elaborasse athletas, in ijs certaminibus, quorum uictores merces quedam singularis manet. Nec item considerant, quòd æquè utroque indigeamus: nec eo tamen modo, ut illos quidem remissos, hos autem sublimes dicendo semper esse oporteat: nec ut illi suam peruideant, mediocritatem, hic uerò qui exactè diat, non simplicem etiam orationem habere possit. Non igitur oblitum sunt illi eos prædicare, quos proximè accedunt, quibus cum nihil mihi planè negocij est, uerum cum ijs potius agam, qui temerè dicta nihil quicquam amplectentur, sed indigno potius animo ferent, quærentque uidere tale quippiam in meis orationibus, quod apud alios non sint inuenturi, ad quos parum dum pro meipso audens, de re ipsa uerba facta sunt. Oratorum autem. Etenim quosdam in procemijs conaliare sibi auctoritate in procemijs.

ditores, & beneuolos reddere uideo ad ea quæ dictu-
 ri sunt, aliosq; affirmare quòd paucillum sibi tempo-
 ris ad apparandam orationem reliquum fuerit, alios
 quòd difficile sit æquales rerum magnitudini sermo-
 nes adinuenire. Verùm enim uerò nisi re digna eti-
 am dixerò, & gloria me ipsius & tempore, quod ne-
 dum arca hanc nobis orationem, uerùm & arca totum
 nostræ uitæ hæctenus cursum breue admodum habui,
 iubeo nullam equidem mihi ueniam esse, uerùm illu-
 sionem atque contemptum mihi contingere. Nihil enim
 est quod non dignè patiar, si nihil cæteris præstans,
 tantas interim promissiones faciam. Hæc mihi de pri-
 uatis huicque dicta sunt. De publicis quotquot sanè
 aduenerint, illico docent, quòd dissoluta, quam inter nos
 alimus, inimicitia, oporteat nos in Barbarum uerti:
 enumerantq; calamitates ex bello intestino factas, tum
 commoditates per expeditionem aduersus istum ob-
 uenturas: quæ omnia profectò uera. At inde iuxta ex-
 ordium sumunt, unde finiri illa potuissent. Grecorum
 enim alij apud nos, alij sub Lacedæmonijs sunt. Adeò
 diuersæ urbium resplicæ, plurimos ipsorum diuise-
 runt. Qui igitur alios commune acturos bonum putat,
 priùs quàm primores ipsorum reconaliarit, ne ille ad-
 modum simplex est, nec parùm à scopo aberrat. Necesse
 est eam ob rem, nedum eos qui demonstraturi sint ali-
 quid, uerùm quibus & efficiere quippiam est animus,
 ea querere argumenta, quæ persuadeant auib; æ-
 qualium eos esse partium inter sese, diligere duos, &
 questum

questum, quem à Græcis nunc sibi prouenire desi-
 derant, à Barbaris expectare. Ad quæ nostram redi-
 gere urbem sanè facile est. Lacedæmonij uerò etiã-
 num impersuasibiles existunt, mendaci enim sermoni, Lacedæmo-
 qui mos illorum peculiaris est, obtemperarunt. Quòd si nij facile mē-
 hanc nostram esse magis quàm illorum gloriam eis daciij obtem-
 ostenderetur, relictis fortasse studijs suis, exacta q; re-
 rum discausione, ad id quod commodaret sibi, redirent.
 Oportebat itaque & alios inde ordiri, nec antea de cō-
 fessis apertisq; cōsultare, q̄ nos à cōtrouersia nostra
 liberaissent. Quare prolixiorē utriusque salutis causã
 disputationem facere meã interest: ideo uel maximè, ut
 eximū aliquid si esse aro, à mutua cōtētiōne desistētes,
 omnes unã Barbaris repugnemus. Quòd si fieri non
 possit, ut Græcorum tamen felicitati obstantes aperiam,
 adeoque auctis perspicuum fiat, quòd & antea urbs
 nostra iuxta maris dominata sit, nec iniuste nunc impe-
 rium eius in dubium uocet. Nam si eos, qui in quacunque
 re sunt peritissimi, præcipuãque insignes ui, honorare
 oportet: & nos dubio procul dominatum illum reapere
 conuenit, quem antehac habebamus. Nemo enim
 aliam urbem adeò bellis in terra gestis præstitisse de-
 monstrauerit, atque nostra in maris periculis incla-
 ruit. Sin iniustam hanc meam sententiam esse quidã pu-
 tent, quòd multe permutationes subinde fiant: nã impe-
 ria & potentatus haudquaquam apud eosdē permanere,
 principatūque instar alterius muneris ducant, sed
 uel primores eam assequi honorem, uel qui plurimorū

Græcis bonorum authores fuere: & illos nobiscum esse reor. Quo enim quis remotius hæc utraque contemplatus fuerit, hoc magis de iisdem dubios relinquentus. Constat urbem nostram uetustissimam, maximam, & apud omnes homines celeberrimam esse: Quo nobis pulcherrimo argumento existente, propter ea quæ sequuntur urbis nostræ amplissima ornamenta, in maiore nos esse prædico par est. Eam enim incolimus, ut alios non eiecimus: nec desolatam accipimus, nec ex multis gentibus mixtos collegimus: uerum ad eò honestè germanèque gessimus nos, ut ex qua sumus, eam nullo nõ tempore retinentes, in eodè planè solo demoremur, iisdemque nominibus nos ceu familiarissimos, aues nostri nos salutent. Ex uniuersis enim Græcis, solos nos eandem nutriam, eandem patriam & matrem nominare deæt. Proinde eos qui rectè sapiunt, quique de imperio non iniuriã dubitant, maiorumque suorum non rarò meminerunt, tale tantumque generis sui stemma esse operæpretium fuerit ob oculos ponere. Quæ igitur principio fuere res nostræ, & quæ fortunã nobis donata, tanta sunt magnitudine nobis. At quantorum alijs bonorum authores extiterimus, sic pulcherrimè explorauerimus, si tempora primario, resque deinceps gestas urbis nostræ perauramus. Reperiemus enim ipsam ne dum bellicorum periculorum, uerum etiam totius reliqui apparatus & reipublicæ, cuius ciues sumus, quæ cum gubernamus, & propter quam uiuere possumus, serè causam esse. Neesse est

PANEGYRICVS.

est autem eligere beneficia, non quæ ob sui tenuitatem
 sopita sint, contiauerintque, sed enim quæ ob sui magni-
 tudinem cunctis mortalibus, ut quondam sic nunc undiq;
 in ore sint, celebrenturque. Primum igitur cuius na-
 tura nostra indiguit, per urbem nostram sibi compa-
 rauit. Et si enim fabulosa sit quidem fama, tamen eam
 hic repetere non ab re fuerit. Cerere nanque in re- De Cerere
 gionem nostram perueniente, quando raptam ob filiã fabula.
 erraret, ergaq; maiores nostros benignè adfecta, ob
 beneficia, quæ nulli mortalium, præterquam sacris illis
 initiatis audire fas erat: duplèxque donum dante, idq;
 maximum, nimirum fruges: quæ ne brutorum instar du-
 ærenus uitam, in causa fuere, ac sacra sua, quorum
 participes meliori tum uitæ suæ fine, tum uniuersi cui-
 spe duantur: ciuitas nostra nedum Deo chara, sed gra-
 ta quoque hominibus, reddita est. Itaque tantorum bo-
 norum domina facta, non inuidit ea alijs, sed quæ acce-
 perat, omnibus impertijt, quæ uel etiamnum singulis
 quoque annis demonstramus. Beneficia uerò uniuers-
 sim & res necessarias atque commoditates per illa fã-
 ctas tradidimus, quibus nemo est, ubi pauca dum adie-
 cimus, qui non adhibeat fidem. Proinde quibus con-
 iecturis quæ dicuntur, ceu uetera despexerit, ijsdem nõ
 immeritò res actas esse putauerit. Quia enim non
 parum multi dixerunt, omniumq; auribus increbuit,
 decet non noua quidem, fidelia uerò, quæ de ijs dicun-
 tur, uideri. Nec tantummodo huc nobis confugere da-
 tum est, quòd famam illam & sermonem à multis hinc
 seculis

seculis acceperimus, uerum & maioribus etiam argu-
 mentis quam hisce uti possumus. Siquidem plurimæ ci-
 uitates, ueteris in se beneficentiæ nostræ monumenta,
 primitias frumenti singulis annis ad nos mittunt. Qui-
 bus deficientibus, sæpenuerò Pythium oraculum
 iniunxit partes adferre frugum, nostræq; urbi exhibe-
 re consuetasibi, debitæque. Quibus iam magis fide-
 re deat, atque ijs pro quibus Deus uel ipse oraculum
 edit, ac plerisque Græcorum consentit, quondamque
 dicta præsentire contestatur, quæq; nunc fiunt, per ea
 quæ tum illis dicta sunt facturæ? Quod si omnibus hi-
 scæ omiſſis, ab initio consideremus omnia, comperie-
 mus quod qui primùm in terra hac uitam uixere, non
 statim, uti nunc est, acceperunt, uerum paulatim eam
 sibi meliorem exquisiuerunt. Quos igitur potius con-
 uenit, uel donum à dijs accipere, uel inquirentes eos-
 dem cum eis colloqui? Nonne qui ab omnibus celebra-
 ti, primique facti sunt, tum qui ad artes ingenuas in ge-
 niosissimi, & ad diuina piſſimè adornati sunt? Iam
 quantum honoris deat assequi, qui tantorum bono-
 rum omnium caussa sint, superfluum est commemo-
 rare. Nemo enim tanti muneris inuenire amplitu-
 dinem queat, quæ hiscæ factis conferenda uideatur.
 De excellentissimo itaque beneficio & primo & com-
 munissimo, hæc dicere possumus. Sub idem temporis
 uidens respublica nostra Barbaros plurimum obtine-
 re regionis, Græcos uerò in modicum conclusos lo-
 cum, obq; terræ penuriam sibiſſis insidiantes, mu-
 tuoq;

PANEGYRICVS.

tuoq; expeditiones facientes, alios deinde propter
 quotidiani uictus inopiam, alios autem bello intercun-
 tes, nequaquam sic oportere esse prospexit. Duces ergo
 per oppida passim destinauit, qui assumptis uiuendi
 necessarijs destitutis, prefecti ipsis existentes, belloque
 Barbaris maiores facti, plerasque ad utrunq; conti-
 nentis latus urbes condiderunt, ac insulas inhabitau-
 runt omnes, eaque ratione utrosque, tum eos qui se ce-
 rant secuti, tum qui sustinuerant penuriam, seruarunt:
 illis enim sufficientem domi regionem reliquerunt, his
 uerò facultates suas auxerunt. Nam omnem tum occu-
 pabant locum, quem uel nunc obtinemus. Itaque et po-
 steris quosdam aliò transferre uolentibus, urbemq; no-
 strā imitari, multū ocij præbuerunt: nec opus enim illis
 fuit possidendo regionem periculo esse obnoxij, ceterū
 in eam, quæ à nobis separata erat, tutò commi-
 grare terram. Ecquis reipub. nostræ dominatum, uel
 pristino honestiorem, antea quàm pleræque Græcarum
 ciuitatum inhabitarentur, aut præstantiorem demon-
 strauerit ea, quæ Barbaros quidē uastauit, Græcos ad
 tantā perduxit abundantiam? Non igitur simulac ardua
 maximè peregit, reliquos floaxipedit: uerū hoc bene-
 ficiorū suorum fecit exordium, alimoniā egentibus in-
 ueniēdo, quā & posteros præ alijs administrare ope-
 re pretiū est. Arbitrans autem uidendi rationē, in his
 tantūmodo nondū uite desiderio satis esse, eā & in re
 liquis curā gessit, ut quæ hominibus præfēta bona à su-
 pis dijs nō haberemus, ceterū mutua nostra opera tene-
 remus,

remus, nulla sine nostra ciuitate essent, ea per hanc plurima fierent. Nam ubi assumpsisset Græcos præter ullam uiuentes legem, sparsimq; habitantes, quiq; à suis magistratibus iniuriam paterentur, qui demum ob principatus defectum interirent, singulos à singulis malis liberauit. Quorum etiam domina facta, seseipsam eis formam exhibuit. Etenim prima leges sanciuuit, respub. constituit, quod uel inde manifestum est. Ut enim primum homicidij reos ad senatum deferrent, ratione, nõ ui dissoluturi contentiones & causas suas, nostræ primùm leges, quæ & de huiusmodi sententiã tulerunt, in causa suere. Quin & artis ad uitæ necessaria utiles, & uoluptatis etiam gratiã institutas: alias quidem inuentas, alias uerò comprobatas, uti posteris tradidit. Aliam præterea administrationem tam amanti erga externos adfectu adornauit, adeoque familiariter, ut & rerum penuriã laborantibus, ac facultatibus frui suis concupiscentibus, utrisque conuenirent, ut neque opulentis, neque pauperibus incommodi essent: quin potius ut his quidem suauissima apud nos uita, illis uerò certissimum confugium relinqueretur. At uerò quæ non omnium ciuium suorum uotis respõderet regio, necdum sufficiens ærneretur, sed aliàs quidem deficeret, aliàs ultra quàm opus esset, produceret fructus, multa indigentia sic nascente, curans ut alia quidem reponerentur, alia uerò aliunde adueherentur, calamita-

Piræa Grætes illas ultra est. Siquidem in medio Græciæ emporium
 æ empori- Piræa instituit, tanta omnium rerum copia exube-
 um.

PANEGRICVS.

rans, ut quæ ab alijs singula à singulis asperum esset accipere, hæc omnia facile apud illos inuenirentur. igitur solennium conuentuum institutoribus iure commendantibus, quod talem nobis tradiderint consuetudinem, ut sancito scedere, sepositis inimicitijs in idem conuenirent: deinde ut uotis & publicis sacris peractis, mutue suæ cognationis recordarentur: utq; post hæc alius erga alium inter nos beneuoli essemus, ueterem in exteros amicitiam innouaremus, alias quasdem publicas faceremus: et ut neque uulgo, neque clario stemmate orti, segnem uitam ducerent: enim uero una congregatis Græcis, præstò forent, tum ut alijs suam felicitatem ostenderent, tum ut alijs mutuis certaminibus confligentes spectarentur: neque alij uecordes transigerent eum, sed haberent quo utrinque ad amorem uirtutis accenderentur: pars ubi luctatores sui causa defatigari conspexerint, pars ubi animaduertent quod ad suum quisque spectaculum ueniant. Tot ergo tantisque bonis propter huiusmodi conuentus nobis partis, neque urbs nostra in ijs inferior inuenta est. Etenim spectacula plurima, iuxtaque pulcherrima condidit, alia sumptu eximia, alia artificio grata, deinde utrisque illis conspicua, quorum gratia ingens ad nos multitudo confluit: in quorum promiscuo confluxu, si quid bonum est, neque id ciuitas nostra non est amplexa. Prætereà fidelissimas inuenire amicitias, ac in omnis generis incidere consuetudines, apud nos potissimum datum est. Certamina demum conspiceren-

nedum

nedum celeritatis & roboris, uerum etiam literarum
 & mentis, aliorumque omnium: eorundem etiam sub-
 inde preciosissima nimirum premia. Alijs nostra ciui-
 uitas premia apponit, alijs dare quoque persuadet.
 Nam quæ à nobis decreta fuerint, tantam accipiunt au-
 toritatē, ut ab omnibus prorsum hominibus diligantur.
 Sine quibus nostris aliæ panegyres uel multò tempo-
 re collectæ, protinus dissolutæ sunt. Nostra sanè urbs
 nullo non æuo aduenientibus panegyris est. Philoso-
 phiam igitur quæ omnia hæc simul reperit, instituit,
 nosque actionibus erudiuit, mansuetos nostros ciui-
 lesque mores reddidit: calamitatumque alias per inertiam,
 alias necessariò factas diuisit, aliasque obseruare, a-
 lias uerò pulchrè ferre docuit. Literas tum pariter et
 eloquentiam urbs nostra in precio habuit, quas nemo
 non uel cum æmulatione complecti desiderat. Quis-
 pe quæ sciat hoc solum ex omnibus animantibus nobis
 propirum esse, quodque per hoc si eo abundemus, reli-
 quis cunctis præstemus. Ad hæc uidens in alijs rebus a-
 deò turbulentos esse euentus, ut crebrò in ijs & pru-
 dentes non sine periculo nutent, stolidi strenuè agant:
 Artificiofam uerò uenustamque dicendirationem, non
 prauis quidem, cæterum animi prudentia clari, opus
 esse: ac illos qui sapientes & ignari habentur, hæc
 plurimum inter se nactos discriminis. Porrò liberè pri-
 mum educatos, ex fortitudine, diuitijs & huiusmodi
 bonis non cognitos, uerum literis & eloquentia con-
 spicuos maxime factos. Idque nostræ eruditionis certissi-
 muni

Sola literarum
 cognitione cæteris
 animantibus
 præstamus.

Plerique non
 aliter quam
 per literas
 clari nascuntur.

mum est relictum signum, quod qui eloquentia re-
 ete utuntur, nedum apud semetipsos potentes, uerum
 & apud alios magnifant. Adeo reliquos ciuitas no-
 stra dicendo superauit, ut huius nostrae discipuli, alia-
 orum praecipuos facti conspiciantur: efficitq; ut
 Graecorum nomen non porro generis, uerum mentis ui-
 deretur certum indicium: eosq; Graecos adpellari de-
 mum, qui nostrae potius eruditionis, quam communis
 illius naturae consortes fuere. Ut uero ne circa partes
 immorari uidear, qui de totis rebus dicturum me rece-
 peram, neque ex ijs praedicare ciuitatem, in rebus ip-
 sam nimirum bellicis euehere dubitans, haec mihi ad A rebus bel-
 illos, qui propter ea certant, dicta sint. Puto autem ma- licis Athe-
 iores nostros non minus bellicarum rerum periculis niēses pra-
 honorandos, quam reliquis beneficijs. Nec enim modi- dicat.
 ca neque obscura certamina sustinuerunt, sed multa,
 sed grauiā & magna: haec quidem pro sua ipsorum
 regione, illa pro aliorum libertate. Omni enim tem-
 pore communem exhibentes urbem, semper etiam ijs
 qui e Graecis iniuriam passi essent auxiliatricem. Pro-
 pterea & quidam accusant nos ueluti non recte con-
 sultantes, quoniam imbecilliorum consueuerimus ha-
 bere rationem, nec laudis nobis materiam reliqueri-
 mus. Verum non ignorantes quantum maiores considera-
 tiones praestet ad securitatem, hoc de ijs consultauimus, mo-
 do multo alijs exactius, quae ex huiusmodi accidat, com-
 pertum habentes: maluimus tamen infirmioribus uel praeter
 necessitatem succurrere, quam utilitatis causa iniuriam infer-
re.

re præstantioribus. Quin & mores quispian & robur ciuitatis nostræ cognouerit, uel ex supplicationibus, quas iam quidam è nostris ediderunt: eas igitur aut nuper factas, aut à modicis profectas omittam. Multo uerò ante Troianos (inde nanque iustum est certiores reddi, qui de patrijs rebus dubitant) uenerunt Herculis filij, pauloque ante hos Talai filius Adrastus, rex Argi, qui ab expeditione aduersum Thebas infortunatus, quum eos qui in Thebano bello morerentur, ipse quidem recipere non posset, urbem uerò nostram rogaret, ut communi infortunio opitularetur, nec despiceret eos qui in bello desiderati, funere & pompa caruere, neque ueterem consuetudinem patriamq; legem uiolandas iudicans. Herculis filij Eurysthei inimicitiam fugientes, ac alias despicientes urbes, ut quæ suis non possent opem ferre calamitatibus, nostram ciuitatem uel unam sufficere ad reddendas gratias, eò quòd pater eorum in cunctos mortales beneficus extiterit. Ex ijs iam facile est cognoscere, quod & sub illud temporis urbs nostra princeps & prior habita sit, unde neque nunc iniuriã de principatu dubia questio est. Nam quò nam supplicare ausint uel minoribus se, uel aliorum dominatui subiectis, omisissis ijs, qui maiorum uirtute compti sunt, presertim de rebus non priuatis, uerùm publicis, quarumq; nulli curam delegari, nisi qui Græcis anteferrentur, par erat? Præterea neque spe sua fraudati uidentur, cuius causã ad maiores nostros confugerunt. Suscepto nanque bello

PANEGYRICVS.

lo pro ijs qui mortem oppetierant, aduersum Thebanos, pro Herculis autem liberis aduersus Eurysthei uim, impugnarunt illos, coegeruntq; uti defunctos iusto funeri sepulturaeq; redderent. Peloponnesios autem, qui Eurysthei partes sectabantur, in nostram patriam irruentes, egressi cum illis conferentes manus, uicerunt Eurystheum, iuxta ab iniuria inferenda prohibentes. Qui dum propter alias res admirationi essent & celebres, amplius ex illis sibi factis nomen pepererunt. Nec enim rem exiguam effecere, uerum adeo utriusque fortunas immutarunt, ut hic nobis supplicare dignatus, quando inimicos superasset, ac omnia quibus illi fuisset opus, peregisset, abscisserit. Eurystheus uero uim inferre persistens, ipse captiuus factus, aruicem humiliter aruare compulsus est. Qui quum ante à exiniam suam originem ad Iouem reducenti, ostentantique tanquam mortalis ipse diuino robore polleret, imperaret, omni tempore nouisset illi, simulac in nos admisit faanus, ad tantum permutationis redactus est, ut ad liberos illius perductus, uitam non à tra ignominiam finierit. Quum pleraque sint nostra erga Lacedemonios beneficia, de hoc uero mihi dicere contigit. Arrepta enim occasione salutis suæ per nos illis parte, maiores eorum, qui nunc Lacedæmoni regnant, Herculis proles, Peloponnesum usque perueniunt, Argos, Lacedæmona, & Mesenen obtinentes, Spartam iuxta incoluerunt, omniumque illorum faulxatum duces constituti sunt. Quorum omnium illos

memores, nunquā in nostram incursionem facere regio-
 nem oportuit, ex qua cum impetu ipsorum maiores
 profecti ad tantum felicitatis culmen consandere. Neque
 in discrimen conijcere urbem, quæ antea pro Herculis
 liberis periclitata est: non quod regnum ex eo natis
 tradiderint, ceterum quod salutis illis causa existere
 non dedignati sint. Quod si beneficia & æquabilita-
 tem reatando ad institutum me regredi oportet, exqui-
 sitissimamque orationem habere: Nusquam sanè moris
 est aduenas præire civibus: neque qui beneficium acce-
 perunt, illis qui dederunt: neque supplices factos ijs qui
 miserati sunt eos. Breuiter adhuc quedam de illis ape-
 riam. Inter Græciæ urbes, nostra dempta, Argos, The-
 bæ, Lædæmon tum fuerunt maximæ, hodièque dum
 persistunt, ac maiores nostri illos omneis excellere in-
 tantum uidentur, ut pro Arguis infortunio pressis, The-
 banis, etsi prudentissimis imperarint: pro Herculis li-
 berorum salute, Arguos ac reliquos Peloponnesios
 uicerint pugna: à periculo ab Eurystheo imminente,
 Spartanos, Lædæmoniorumque duces seruarint: ut
 ita ignorem de Græciæ dominatu, quo pacto luadius
 quispiam dicere queat. Proinde & de prioribus aduer-
 sum Barbaros urbis nostræ rebus gestis uerba facere,
 est quod mea interesse putem, præcipue quum sermo-
 nem meum de principatu nostro in illos constituerim.
 Omnia itaque pericula si enumerem, æquo prolinox
 sim: de maxinus uerò eodem, quo antea, modo narrare
 quedam tentabo. Gentes antiquissimæ potentissi-
 mæque

PANEGYRICVS.

mæq; sunt Scythæ, Thraces & Persæ, quæ nobis omnes
 insidias meditatæ sunt : aduersum quas omnes,
 ciuitas nostra mouens arma, superior illis euasit pe-
 ricala. Quid reliquum permanserit aduersarijs, ubi
 demonstrantur, quibus non potuerit ius contingere
 apud Græcos, nos adpellare dignatos: Barbaros dein-
 de, qui in suam sibi seruitutem Græcos redigere decer-
 nebant, ad nos profectos primum ? Clarissimum
 itaque omnium bellorum Persicum fuit. Nec minora
 dum uetera monumenta, harum rerum india extant
 illis, qui de rei pub. nostræ iure & imperio contem-
 dunt. Adhuc enim tenui existente Græcia, uenerunt in
 regionem nostram Thraces Eumolpo Neptuni filio
 duce, tum Scythæ unâ cum Amazonibus natus
 Martis, non eodem tempore, uerum quo utrique
 Euporæ dominati sunt, odio habentes uniuersum
 Græcorum genus, priuatim uerò aduersum nos accusa-
 tione instituta, putabant si unam nostram ciuitatem
 periculo immersissent, omnes reliquas iuxtâ atrâ
 laborem occupaturos : neque quicquam tamen
 strenuè egerunt, uerum cum unis nostris auitis
 dimicantes æquè fusi sunt, atque si aduersum
 omnes homines belligerati essent. Constat por-
 rò quæ illis contigerint mala : neque enim un-
 quam tanto de illis fama tempore durasset, ni-
 si & factis alios longè antecellerent. De A-
 mazonibus fertur, quòd nulla planè ex ijs quæ
 aduenissent, abierit: uerum si quæ relictæ sint, ex im-

Amazones
 Martis fi-
 lie.

perio nostro deiectas. De Thraabus hæc, quod alio tempore nobis confines facti, propter habitam expeditionem tantum reliquerint spacij, ut inter utrinque relictam terram pleræque gentes, nulliusq; non generis homines, urbesq; magnæ conditæ sint. Pulchra igitur hæc & decora sunt uocantibus in dubium principatum. His cognata sunt, quæ (uti deicit è tantis maioribus ortos) aduersus Darium & Xerxem bellantes egerunt. Quom enim bellum illud maximum foret, ac plurima eo temporis pericula unâ contingerent, hostesq; ob multitudinem intolerabiles esse putarentur, socijq; insuperabili fulgère uirtute iudicarentur, utrorumque, ut par erat, dominati sunt omniumq; adeò periculorum uictores illico præmijs digni sunt existimati: nec ita longè post maris imperium acceperunt, danti- bus quidem alijs Græcis, non dubitantibus autem ijs, qui nunc discludere nobis id querunt. Neque me clam esse quisquam autemet, quòd Laædæmonij àrca ea tēpora, multorum honorum Græcis autores extiterint. At propterea maiore mihi laude prosequenda est ciuitas nostra, quòd tales tantosq; reluctatores adsecuta, usque adeò ipsis præstantior apparuerit. Est mihi porrò animus de utraque ciuitate hac prolixiora quedam in medium adferre, nec obiter nec omnino celeriter earum insignia percurrere, uel celeriter percurrendo præterire. Nobis duarum rerum monumenta præstò sint, quum maiorum nostri uirtutis, tum aduersum Barbaros inimicitia. Atqui me non fallit, quòd arduum

PANEGYRICVS.

arduum sit de rebus illis me tantum dicere quæ, olim præoccupatæ sunt, quasq; oratione ualentes plurimum ciues, super ijs qui publico funere honorati sunt, non raro exposuerunt: siquidem necessarium est maximas earum detritas usu, modicas uerò quasdam prætermis-
sas. Atta men ex residuis, quando sic res postulat, rebus non se gnuiter quippiam commemorandum est. Non pa-
rum itaque multorum honorum autores, amplissimisq; præconijs dignos arbitror factos, qui corpora etiam sua pro Græciæ salute periculis obiecerunt. Nequaquã igitur iustum fuerit, rerum ante bellum hoc gestarum, tum magistratuum utriusque urbis non meminisse. Nam illi primùm exeratarunt successores, & ad uirtutem multitudinem adhortati sunt, asperos Barbaris aduer-
sarios efficientes. Nec enim publica naua estimabant, neque ijs ut priuatis utebantur: negligebant autem æu aliena, promouebant uerò æu domestica. Porro tempe-
rabant sibi, uti par erat, à se non decentibus: neque ar-
gento felicitatem metiebantur. Ceterum is tutissimas obtinuisse diuitias, atque pulcherrimas iudicabatur, qui huiusmodi perficeret, ex quibus uirtutes eius con-
spicerentur, cunctisq; maximam gloriam relicturus es-
set: neque temerè mutua flagrabant emulatione, neque audacia contra sese perpetrabant. Enimuerò grauius putabant esse, malè apud ciues suos audire, q̃ honestè pro patria mori. Maiore quoque ob publica crimina rubore suffundebantur, q̃ ob priuata nunc sua uitia. Cuius rei causa est, quòd leges obseruabant, ut ex-

Publicis nõ
ut priuatis
utendum.

Diues qui
uirtutibus
clarus est.

ISOCRATIS

quisitè pulchreq; tenerentur, non adeò eas quæ de suo questu, q̄ eas quæ de singularum dierum actionibus sancitæ forent. Norant enim honestis & bonis ciuibus nihil opus esse multis legum tabulis: pauas enim constitutionibus, tam de publicis quàm priuatis, faale eos ad unanimitatem & pacem perductum iri. Tamq; se auiliter gessere, ut uiaßim confligerent, non utri alteris perditis superstitem dominarentur, sed utri uiderentur rempub. maiore beneficio quodam afficere. Amicitias etiam contraxere, non pro priuata commoditate, sed enim pro publico bono. Consimilem admodum aliena quidem administrabant, non iniuriâ Græcos adfligentes, sed illorum duces esse oportere, non tyrannos putantes, ac præfides magis quàm domini salutari cupientes. Seruatores item, non uastatores nominari: beneficijs congregantes respublicas, nec uiolentiâ dispergentes: fidelioribus tum uerbis, atque hodie operibus usi, fœderum atrâ illâ controuersiam tenacissimi: non tam propter magistratum suum superbientes, atque propter uitæ continentiam honorari desiderantes, qui eodem in minores affectu erant, quo prestantiores sunt erga seipsos. Singulares urbes ac priuatas, suas esse ciuitates autumabant, communem patriam Græcâam arbitrantem esse. Huiusmodi cogitationibus ducti, iuuentutem talibus moribus instituentes, adeò strenuam exhibere aduersum Asiaticos bellaturam, ut nemo unquam, neque Poëtarum, neque Rhetorum, dignè de rebus per ipsam gestis dicere queat: quibus
pro =

PANEGYRICVS.

propterea facile dederim ueniam. Aequè enim arduum est excellentis aliorum prædicare uirtutes, atque eos qui nihil planè gesserunt laude dignum, euehere. His enim non præstò sunt actiones: illis non restant congruentes sermones. Vt enim pares statuendi sunt illis heroibus, qui Troiano bello tantùm claruerunt: quandoquidem illi apud unum Ilium præliantes, decem detriuerint annos: hi uerò totius Asiæ uim paulo temporis debellarunt: neque suas diutaxat patrias conseruarunt, uerùm & uniuersam Græciam reddidere liberam. Quibus autem operibus, laboribus, aut periculis illi destitissent, ut uiuentes grati essent, qui pro gloria, quam post fata consecuturi erant, adeò promptè morituri tenebantur? Proinde bellum hoc deorum cuiusdam nutu exatatum est, quod credam, qui horum uirtutem adeò stupuerit, ut ne quod tanti naturâ essent, lateret, neque inglorij uitam transirent: uerùm ut planè deum soboli, semideis equiparentur. Siquidem corpora illi sua, nature necessarijs uibus accommodarunt, uirtutis autem suæ immortalē reliquere memoriam. Semper itaque maiores nostri & Lacedæmonij honoris inter se mutuò cupidi fuere. Quin & de pulcherrimis optimisque rebus illis temporibus contenderunt, non hostes, sed colluctatores seipsos esse reputantes. Neque ob Græcorum seruitutem Barbarum quicquam curantes: de publica uerò salute concordī secum sacramento consultantes, utri illorum salutis hu-

ius autores fierent, de eo uerò certamen apparabant,
 ac suas quidem uirtutes demonstrarunt, primùm in
 Darij copijs, quæ quom in Atticam descenderent, no-
 stri quidam sociorum suorum auxilijs nihil expe-
 ctatis, commune bellum proprio periculo gesturi,
 aduersum totius Græcæ contemptores pergebant, do-
 mesticis uiribus instructi, pauca aduersum profectò mul-
 tas myriadas, tanquàm in alienis animabus periclita-
 turi. Alij uerò neque præuenti sunt, qui ubi bellum At-
 ticæ imminens restituisent, omnibus alijs posthabitis,
 uobis opem laturo aduolarunt, tanto studio atq; æleri-
 tate, ac si sua ipsorum regio deua staretur. Velocitatis il-
 lorum & certaminis argumentum est. Aiunt enim ma-
 iores nostros eodem die aduentum Barbarorum, tum
 qui auxilio sibi uenerant, qui hostes fuderant, ad con-
 finia regionis nostræ trophæum hostium erigere, cogno-
 uisse. Hos uerò trium dierum totidémque noctium spa-
 cio, mille et duænta stadia, terra proficiendo emensos,
 adeò uidelicet accelerarunt iter, pars ut periculorum
 consortes fierent: pars ut confligere nobiscum uideren-
 tur, sese nobis adiungentes, priusquam soæa uenirent
 arma. Ast hæc, altera expeditione orta, quam Xerxes
 attulit, relicto regno imperator esse ausus, omnibusq;
 Asiæ populis congregatis: quo de quis unquam incre-
 dibilia dicere in animo cogitans, non minora quàm re
 ipsa fuerint, asseuerarit? Qui eousque fastus peruenit,
 ut parum sibi uideretur Græciam capere: tale monu-
 mentum sui relinquere uolens, quod planè humanam

tran-

PANEGYRICVS.

transcenderet naturam, non destitit, usque dum reperisset, id quod palàm est omnibus, ut exercitu per terram nauigaret, per mare uerò pedibus iter conficeret, iuncto quidem Helleponto, Athoneq; perfosso. Ei qui tam clarus erat, tantaq; peregerat, tantorum dominus, occurrerant, partitis copijs, Lacedæmonij quidem Thermopylas mille suorum ad peditatum selectis, ac non ita multis sociorum assumptis, ut ipsos in angustijs locorum, & quasi caudinis furas prohiberent ultra progredi: patres uerò nostri Artemisij, triginta impletis triremibus, aduersus totam hostium classem: atque hæc facere audebant, non tam despicientes hostes, quam inter se mutuò certantes. Nam Lacedæmonij æmulabantur ciuitatem nostram, ob pugnam Marathoni peractam, seseq; nobis non impares exhibere querebāt: ac iuxta uerebantur, ne ciuitas nostra bis deinæps Græcis caussa fieret salutis. At nostri maiorem presentem suam gloriam conseruare nitentes, auctisq; perspicuum reddere, quòd & antehac non fortunæ, sed uirtutis suæ beneficio, rerum potiti essent. Deinde & Græcos uolentes ad naualem congregare pugnam, ostendentes ipsis, equè nauticis periculis atque terrestribus, suorum eximiam atque uictoriam esse uirtutem. Et quum equè utrinque audaces essent, iisdem tamen non usi sunt euentibus. Enimuero illi quidem fracti sunt, & qui animi fastu sibi iam antea uictoriam pollicebantur, corporibus non idem testati sunt. Nec enim iam dicere fas est, quæ uicti sint: nemo enim ipso-

rum

rum effugit planè. Nostri priorem uicere classem: simulac uerò compertum habuere, quòd hostes ingressum occuparent, domum nauigaturi denuò, sic prudenter illos inuaserunt, ut qui priori pugna multa, eaq; præclara fecerant, postremo periculo longè insigniora facta peregerint. Vbi enim socij nostri despondissent animum, Peloponnesij deinde Isthmum saluti suæ consulendo diuisissent, aliaq; oppida Barbaris iam subdita, iisdem auxiliarentur (nisi aliquod tenuitatis suæ caussa neglectum esset) quòdque iam triremes mille duante appellerentur, ac infinitus demum pedestris exercitus in Atticam irrupturus esset, neque ulla salus eis residua foret, uerùm confœderatis destituti, & omni spe fraudati, licuit illis nedum præsentia mala effugere, sed & ingentia præmia recipere, quæ illis pollicebatur rex (ubi classem urbis adeptus esset, protinus & Peloponnesum obtenturum se ratus) non expectarunt eius munera. Neque indignantes Græcis, quòd amissi sint, lubentiq; animo cum Barbaris fanciuerant fœdus: uerùm ipsi pro libertate bellum adornabant, quòd alij seruire elegerint, faciliè ipsis condonarunt. Etenim uilioribus oppidis nihil esse dedecori putabãt, quocunq; sibi modo salutem comparare. At præcellere uolentibus, atque primas sibi Græciæ usurpare, nõ poterant non incommoda impendere. Sed quemadmodum honestis & bonis uiris eligibilius est, belè mori, quàm turpiter uiuere: sic & eminentioribus

PANEGYRICVS.

bus ciuitatibus, iuuandi studio, melius est ab hominibus exterminari, quàm ut uideantur in seruitutem reductæ esse. Nihil dubium est, quin eius sententiæ fuerint. Quando enim aduersum utranque uim non possent aæes instituere, omnem reipublicæ suæ populū assumentes, ad proximam insulam appulsi sunt, ut partim in alteram, sed non contra ambos uitâ periclitarentur. Et qui ciues illorum candidiores aut maiores Græciæ amatores demonstrari queant, qui circūspicere ausi sunt, ut ne reliquis seruitutis autores forent: etsi enim rempub. desolatam, regionem uastatam, templa spoliata, delubra succensa, uniuersum denique bellum ciuitati suæ incubare, neque sic tamen terrefacti sunt, quò minus contra mille ducentasq; triremes, uel soli nauali pugna dimicare sint ausi, licet permissi non sint: siquidem uirtutem illorum Peloponnesij confundebant. Quom enim cogitarent, si nostri primùm interijssent, neque sibi relinquēdam salutem: sin strenuā nauassent operam, ignomiā suas ciuitates passuras, coacti sunt partiāpes esse periculorū. Porro turbas in eo cōslictu factas, clamores, et nauticas adhortatiōes (quæ quidē oībus classe pugnātibus cōmunia sūt) nō uideo cur me dicētē morā facere diutius oporteat. Quæ uerò peculiaris sūt, et īperio digna, adeoq; manifesta ex prædictis, hæc mea interest referre: adeo enim ciuitas nostra præstitit cæteris, quādo integra erat, ut uastata quoq; plures cōiecerit triremes in periculū, quod tū sup Græciā erat, q̄ uniuersi reliq; nauali cōslictu præliantes.

stantes. Nemo uerò tam iniquo erga nos animo est, qui non fateatur nauali prælio nos uictoriam obtinuisse, atque eiusdem ciuitatem nostram fuisse caussam. Porro imminenti aduersum Barbaros expeditione, quòs nam principatum habere decet? num qui priori bello comprobati sunt, & qui sepe numero haud parum infortunij priuatim sustinuerunt, publicis uerò certaminibus præmia reportarunt meritorum? Nonne qui suam pro aliorum salute reliquerunt? qui que iam olim plurima oppida habitabilia deductis colonijs fecere, rursusque ea maximis calamitatibus conseruarunt? Qui ergo non grauiam patiamur, si maxime partis malorum consortes fuerimus, honoris tamen minus adiu dicetur nobis, quiq; tum omnibus anteferebatur, nunc alios sequi compellamur. Hactenus equidè noui, quod nemo non fateatur, urbem uestram plurimorum bonorum caussam fuisse, ac propterea à iure imperium et primatum illi deferri. Atqui sunt qui calumniantur, nosque accusent, quòd simulac maris imperium acciperimus, multorum malorum Græcis extiterimus auctores, Meliorum nobis captiuitatem, Scionæorumq; internitionem hic præferentes. Enim uerò nihil hoc signi esse reor, quòd malè dominati simus, ubi quidam belligerantium nobiscum acrius puniti uideantur. At multo maius argumentum iusti imperij nostri, quòd rectè, que sunt confœderatorum nobis, administremus, quandoquidem nulla planè ciuitatum ad nos attinentium, in huiusmodi calamitates inciderit. Deinde si
 alij

«lij unquam quidam easdem res clementiùs curarunt,
 meritò nos increpauerint: sin hoc nunquam contigit,
 neque fieri possit, ut tantarum ciuitatum multitudo
 teneatur, nisi flagitia designantes puniantur: quomo-
 dò non iustum est nos prædicare potiùs qui paucissi-
 mis indignando, plurimo temporis imperium contine-
 re potuimus? Cunctis uerò equidem uideri puto, eos
 fuisse optimos Græcorum præsides, sub quorum ma-
 gistratu qui obtemperarunt, pulcherrimè se gesserunt.
 Nostro itaque dominatu reperiemus uel priuatas æ-
 des non parum foelicitatis addidisse sibi, ciuitates de-
 in maximè accreuisse, nec enim auctibus illarum in-
 uidebamus: neque ciebamus turbas, contrarias re-
 bus pub. constituendo leges, quo mutuò sibi aduersa-
 rentur, nos uerò utrinque reuererentur: ceterùm so-
 ciorum concordiam, publicam commoditatem repu-
 tantes, iisdem legibus omneis ciuitates, instar socio-
 rum, gubernabamus, nihil imperiosè de illis consul-
 tantes. Omnibus igitur causis præfecti, cuilibet per
 sese libertatem permittentes, multitudini quidem suc-
 currimus, cum potentatibus uerò gessimus bellù: aspe-
 rum rati, multos paucorum sub arbitrato consti-
 tui: quique facultatibus tenuiores, licet cætera nihil
 peiores sint, magistratu fungi: alios præterea in com-
 munem patriam tyrannidem exercere, alios uerò
 aliò migrare, & qui naturà ciues erant, reipub. pri-
 uari lege. Hæc & plura his quom habereamus, quæ in
 paucorum dominatu argueremus, eandem ipsis poli-

tiam, quæ quum apud nos est, tum alios, constituimus,
 quæ nescio num longioribus argumentis mihi extollē-
 da sit, præsertim quum mihi sit breuiter de eadem
 dicendum. Ea nanque gubernantes & utentes, septu-
 aginta transogimus annorum interuallum, expertes
 quidem tyrannidum, liberi à Barbaris, omni à seditio-
 ne aduersum nos ipsos alieni, pacem fouentes erga om-
 nis homines, pro quibus magnas habere nobis gra-
 tias prudentibus potius conuenit, quàm gentes sorte
 habitatum missas nobis obijcere, quas inde solatas cussã
 tuendorum locorum, non habendi cupiditate emisi-
 mus: eam nimirum ob rem, quod haberent regionem à
 uiuum quidem copia minimam, imperio maximã: quũq;
 possiderent triremes duplo plures, quàm reliqui uni-
 uersi, quæ & aduersum bis totidem pugnare ualidè
 possent. Eubœa, sub Atticã sita, quæ sese ad imperiũ ma-
 ris non inscitè gerebat, aliasq; uirtute insulas omneis
 anteibat, magis ea dominabantur, quàm nos nostro im-
 perio. Præterea quum ipsis exploratum esset, eos tum
 Græcorum tum Barbarorũ probari maximè, qui con-
 terminos uastarent, abundantem segnemq; sibi uitam
 constituere: attamen nihil horum nos exatuit, ut in
 eos qui insulam tenerent, peccarem: uerum quando
 soli inter præcellenteis potestate essemus, nos mise-
 rius uitam transigere animaduertimus, quàm ij qui-
 bus non parum ad seruiendum causse esset. Ac
 abundare iam uolentes rebus, nulla sanè ratione
 Sæonæorum terram desiderauimus, quippe quam
 Platæensibus

PANEGYRICVS.

Platæensibus ad nos confugientibus tradidimus. Tan-
 tam uerò regionem negleximus, quæ omneis nos opu-
 lentiores fecisset. Proinde ubi talia per nos contige-
 re, tamq̃; fideliter actum, nempe quòd nullo alie-
 norum bonorum adfectu flagrauerimus, non ue-
 rentur dum accusare, qui Decanatum participes
 sunt, patriam suam uastantes imminuentésque,
 quòd hæc uideatur sibi maiorum nostrorum iniqui-
 tas, qui nullum peccaturis excessum denuò uolenti-
 bus esse prauis, relinquunt: uerùm Laconum se
 partes tueri asseuerant, quum longè secùs ipsis se stu-
 dijs ostendant. Meliorum infortunium lugent, qui in
 suos interim aues perditissimè peccare non erubescunt.
 Qualis autem eos iniquitas fugit? quod turpe, quod
 asperum non isti commiserunt? qui dementissimos om-
 nium, fidelissimos arbitrabantur: proditorum, instar
 beneficorum, agebant curam: qui captiuis aliquot in-
 feruendum censebant, ut patrie suæ uim adhiberēt,
 in maiori precio latrones & homicidas habentes, q̃
 suos ipsorum parentes. Eò demũ crudelitatis omnes
 nos perduxerūt, ut quũ antehac propter presentẽ fe-
 licitatẽ quilibet nostrũ multos uel modicis illorũ cala-
 mitatibus cõpassuros haberet, super illorum imperio,
 destiterimus mutuò inter nos miserationis affectu
 tangi: quandoquidem nemini tantum ocij reliquere, ut
 alteri cõdoleret. Quem enim non adierunt? quis adeò
 à ciuilibus negotijs remotus erat, qui non proximè ca-
 lamitates esse coactus sit, ad quas huiusmodi nos in-
 genia

genia detruserūt? Deinde nō uerētur adeò iniquè suas
 ciuitates administrantes, nostram iniustè accusare po-
 litiam. Præterea & iudicia publicasq; actiones olim
 apud nos celebratas uitio dare audent, qui plures ip-
 si tribus mensibus uel indicta causa damnarunt capi-
 tis, quos ciuitas omnem ad magistratum secerneret.
 Defectiones autem & seditiones, legumq; confusio-
 nes, ac rerumpub. permutationes, deinde liberorum
 iniurias, mulierum ignominias, facultatūque rapi-
 nas, quis unq̄ enumerare queat? Enimuerò tantum per
 omnia dicere possum, quòd quæ circa nos grauiasunt,
 uno quis suffragio dissoluerit: cædes uerò & scelera
 per istos admissa, nemo profectò sanare queat. Quin
 præsentem etiam pacem, proprijs item legibus uiuen-
 di libertatem, quæ in rebuspub. quidem non inest, in
 decretis uerò literis tradita est, non tam amplecti di-
 gnum est, ac nostram imperij functionem. Ecquis illo-
 rum expetiuerit gubernandi formam, ubi piratæ
 quidem mare obtinent, scutati ciuitates administrant:
 ubi pro eo, quòd iunctis copijs pro patriæ suæ salute,
 aduersus hostem bellare debent, intra mœnia secum
 ipsi inter se ciues pugnant? Iam & plures ciuitates
 captiue detentæ sunt, priusquam nostra ope pax fie-
 ret. Frequentibus permutationibus autem maiore cõ-
 ficiuntur mœrore ciues, earum præsertim ciuitatum,
 quæ exilio suorum ciuium accipere damnum. Pars
 enim quid futurum sit, metuunt: pars redire semper
 expectant. Adeò uerò procul à libertate, proprijsq;
 legibus

PANEGYRICVS.

legibus absunt, ut aliæ quidē sub tyrannis degant, has
 gubernatores occupent, aliæ planè uastatæ sint, aliæ &
 Barbarorū iure premantur. Quos in Europam ausos
 trajicere, ac ultrà quàm oporteat sapere sibi uisos, eo
 nos pacto aggressi sumus, ut nedum ab expeditione,
 quam in nos moliebantur, desisterent, uerùm & suam
 regionem uastari sustinerent. Ducentis enim & mille
 nauibus circuncirca nauigantes, eò humilitatis rede-
 gemus, ut longa naui intra Phaselidem non uterentur:
 cæterùm quieti occasiones expectarent, nihil præsentia
 bus tum uiribus credentes. Quodq; hæc maiorum no-
 strorum uirtute sic gesta sint, urbis nostræ calamitates
 abundè satisq; demonstrarūt. Nam imperio simul de-
 stituebamur, ac Græcis iuxta mali dominari inapie-
 bant. Post datum enim in Helleponto nobis damnum,
 alijs ducibus constitutis, Barbari uictoria potiti naua-
 lis pugne, imperium sibi maris adepti sunt, ac pluri-
 mas certè profectò insulas obtinuerunt: nam Laconi-
 cam usque peruenerunt, Cythéra potenter cœperunt, Cithéra in-
 uniuersam deinde Peloponnesum nauibus lustrantes sula est, e-
 adflixerunt. Quòd si quis uarias reipub. nostræ muta- iusdem no-
 tiones cognouerit, si constitutiones legerit per nos san- minis urbē
 ctas, uel etiam nunc publicè scriptas, tum præcipuè pla cōplectens,
 num fiet, ut nos præscripserimus imperium regi, ut prope Cre
 que illum nobis tributarium quodammodo reddide- tā, autore
 rimus, ipsūmq; sæptris potiri maris uetuerimus. Stephano.
 Iam uerò ille est, qui administrat res Græcas, ac iniun-
 gunt cuilibet quid faciundum sit, ac tantum non rerum in
 c urbibus

urbibus ponderatores cōstituit. Hoc enim dempto, quid ille sibi non uēdicauit? Nōne belli dominus factus est? Nōne pacem item gubernauit, rerūque presentium positus est præsēs? Nōne ad illum, ueluti ad dominum, uicissim nos acasantes nauigamus? An ne regem illum magnum salutamus, tanquā captiui simus? Num in mutuis bellis in illo spem salutis collocamus, ut utros uoluerit perdat? Quæ dignè apud nos recolescentes, ægrefere impræsenti arum non immeritò debemus, & expetere imperium nostrum: ac casare item Laedæmonios, quòd primi sese prælio commiserint, æu liberaturi Græcos, quum plerosque tamen suorum Barbaris tandem submitterent, efficerentque ut Iones ab urbe nostra, è qua tamen deducti, & per quam sepe numero seruati sunt, deficerent, Barbaris eos subiiciendo, quorum uel inuitorum prouinciam occupant, & aduersum quos nullo unquam tēpore bellare desierunt. Qui tum quidē ægreferebāt, quando legitimè quibusdā ipsorū imperare nos æquè putaremus: nunc ad tātā detorsi seruitutē, nihil eadē curant. Quibus non satis est quòd tributa pendant, arcesq; ab hostibus occupatas uideant: uerū præter publicā calamitatē, & corporibus grauiora q̄ ulla apud nos mancipia patiuntur. Etenim nemo nostrum ita seruos cædit, ut liberos isti puniunt. Omnium autem longè maximū malorum est, quod præ ipsa seruitute stipendia facere cogantur, cūmq; ijs bellum gerere, qui eos liberos reddere dignantur: quòdque talia sufferre pe-

ricula

PANEGYRICVS.

*vicula cogantur, quibus si succumbant, illico perdendi
 sint: si strenuè sese gesserint, maiori posthàc seruitutè
 obnoxij fiant. Quorum qui alij autores putandi sunt,
 quàm Lacedæmonij? qui tãta potentia insignes, eos qui
 sibi confœderati erant, adeò aspera passos despiciant,
 quum Barbarum, qui Græcorum robore imperium su-
 um auget & stabilit, imò & tyrannos antehàc eiec-
 rant, multitudini opitulati erant. Nunc uerò intantum
 permutati sunt, uti cum liberis urbium rebuspublicis,
 in quibus optimi quique magistratu funguntur, pu-
 gnent, uniusque tyranni prinâpatum simul erigant.
 Qui Mantinensium ciuitatem, iam sanãta etiam pacè,
 depopulati sunt, Thebanorum Cadmèam comprehen-
 derunt, nuncque tum Olinthijs, tum Phliasijs bellum
 inferunt. Quin & Amyntæ Mædonum regi, Diony-
 sio item Sicilia tyranno, ac Barbaro Asia uictori o-
 pem ferunt, ut maximum sibi dominatum uindicerent.
 At uerò qui non absurdum fuerit, Græcorum præcel-
 lentiores, unum quidem uirum, tot, tantorumque ho-
 minum dominum cõstituere, qui neque numerum suorũ
 inuenire faciliè queat? amplissimas deinde urbes non
 permittere sui ipsarum esse dominas, sed enim uel ad
 seruitutè cogere, uel in maximas calamitates conijcere:
 quòdque omniũ est grauissimum, uidere eos, qui pri-
 mas sibi usurpât, aduersum Græcos per singulos ferè
 dies militare, Barbaris uerò nunquã non apparare au-
 xilium? Porrò nemo suspicetur me ex inuidia uel indi-
 gnatione asperiorè eorũ me fecisse mëtionè, postquam*

prefatus sim, de reconciliacione nostra me uerba fa-
 cturum. Neque enim ut apud alios calumnia grauarem
 Laedemoniorum urbem, hæc de ijs dixi: uerum ut il-
 los ipsos, quantum per orationem fieri posset, à tali sua
 sententia quietos redderem seu ocaremque. Fieri autem
 non potest, ut quispiam ab errore suo abducatur, ita ut
 aliter res suas obtemperando instituat, nisi fortibus ar-
 gumentis redargutus fuerit. Opus est uerò eos qui
 propter noxam obiurgant, accusatorum instar haberi:
 at iuxta etiam admonendi sunt rei, quod hæc utilitatis
 sue causa faciant. Eundem enim sermonem non æquè
 accipere oportet, qui non eadem cum sententia dica-
 tur. Quandoquidem & hoc illis obijcere possumus, quòd
 sue auitati uel conterminos seruire cogant, uulgo uerò
 sociorum belli sibi fœdere iunctorum, nihil tale insti-
 tuant: unde futurum est, ut illi amicitia erga nos disso-
 luta, omneis Barbaros totius Græcie uicinos constitu-
 ant. Quare natiua, non fortuita prudentiâ ornatos, hu-
 iusmodi conari opera multò magis decet, quàm cogita-
 re, ut ab insulanis tributa colligantur, qui miseratione
 digni sunt: quum uideamus illos ob terræ defectum,
 montes aratro profandere compulsos: quum rursus
 terram incolentes, propter abundantiam regionis, plu-
 rimum terræ aspernari contueamur: quandoquidem
 ex ea quam colunt, tot tantasque sibi diuitias possideant.
 Si qui alicunde rerum presentium spectatores adue-
 nirent, magnam utriusque nostrum insaniam cogni-
 turos puto, qui sic propter paucas res periculo nos
 expona-

P A N E G Y R I C V S.

exponamus, ut plura intrepidè possidere liceat, ac no-
stram ipsorum regionem & patriam diruamus, ab
Asia fructum capere negligentes: dum nihil conduabi-
lius sit, quàm perpendere, quomodo nunquam à mu-
tuis bellis finem imposituri simus: Nos uerò adeò qui p-
piam collidere rerum illius, aut turbare ueremur, ut et
qui forte fortuna in ipsum acciderint, motus componere
tentemus. Qui & utroque apud Cyprum exeratu,
altero ipsum permittimus uti, altero obsidere, quom-
uterque ex ipsa Græcia collectus sit. Siquidem familia-
res nostri erant, qui defecerunt nunc, Lacedæmonijs
dedentes se. Ex ijs locis peditatus commodissimus le-
ctus est eorum qui cum Tiribazo militiam exercue-
runt, plurimamq; naualis manus pars ab Ionia unà sol-
uit, qui longè suauius publicè Asiam depopularentur,
quàm quòd inter sese ob res exiguas periclitarentur.
Quibus omnibus nihil prospicièntes nos, interim de
Cycladibus insulis dubitamus: totq; multitudine trire-
mes, tantas magnitudine copias & uires, adeò temerè
Barbaro tradidimus. Igitur alia quidem nunc occupat,
alia propediem habiturus est, illis demum insidias
tèdit, iure nos omnes despièntes: perfeat enim quod ma-
iorum eius nemo unquam: Asiam tum apud nos, tum
Lacedæmonios, fassus est regis esse: Græcas ciuitates a-
deò potenter adeptus est, ut aliquot ipsarum effo-
deret, in alijs arces muniret. Que omnia per nostram
dementiam contigerunt, non per illius uirtutem. At
mirantur aliqui amplitudinem actorum regis inexpu-
c iij gnabilem

gnabilem eum dicentes: multas item alterationes per ipsum in Græcia factas recentes. Quos ego huiusmodi prædicantes non auertere, sed accelerare militiam maturè puto. Si enim nobis unanimitate uinctis, iste turbulentia septus, ad bellū arduus est: quātò magis opus est metuere occasionem illam, quando Barbari unius planè cum eo mentis fuerint? At nos mutuò nos bello insectemur, neq; quicquam, num se res ita habeat, quæ admodum à me hucusq; cōmemorata est, neque quàm rectè de aduersarij uiribus dixerim illi animaduertāt. Quòd si hūc utrāque urbe excellentiore unquā fuisse demonstrarem, non immeritò nos terrere conentur. Eò uerò nunquam dum peruentum est: Enim uero dum nos & Lædæmonij illi obluētaremur, utriq; nostrum sese opponens, celebriores res peregit: hoc uerò roboris illius nullum argumentum est. Huiusmodi nāq; opportunitatibus haud rarò modicæ uires, magni momenti actiones persecutæ sunt. Postq̄ & de Chijs idem mihi recitādū sit, quod utris illi sese opponere uoluissent, isti præstantiores marī fuissent. Ex his uerò potētiam regis considerare non licet, quibus utrosque nos impetiuit: sed quibus ipse pro sese ipso bellum gessit. Et primū quidem Aegypto deficiente quid effecerit, aduersum eos qui occuparāt eam sibi. Nonne ad bellum hoc destinauit probatissimos illos Persarum Acrocōmam, Tithrausten, & Pharnabazum: qui triennium illic commorati, ac plus dāni passi, quàm alijs dederint, tandem sic turpiter discesserunt, ut non porrò qui defecerant,

PANEGYRICVS.

*fecerāt, libertatem diligant, sed iam uel finitimis præ-
 esse quærant. Deinde in Euagoram, qui unius Cypri
 dominabatur ciuitatū, arma mouens, per fœdera de-
 didit se. Porrò insulam inhabitans, iam olim infortunio
 mari expertus est. Pro regionis autem suæ præsidio ter-
 mille duntaxat scutatis usus est, qua tantilla copia rex
 præminere bellis certè non potest: attamen sex an-
 nos nunc ijsdem consumpsit. Quòd si iam ex ijs quæ
 contigerunt, futura quæque metienda sint, longè
 magis spes est, alium deficere, quàm illum obsidionem
 parare. Tanta actionibus regis tarditas inest. In
 bello circa Rhodum, quom Lacedæmonios beneuo-
 los, propter dissensionem reipublicæ haberet au-
 xiliatores, nostro pariter ministerio usus, duce bel-
 li Cymone, qui omnium erat longè diligentissimus in
 re bellica, Græcis fidelissimus, rei militaris, ut nemo
 alius, expertus. Talem itaque duçem nactus, treis qui-
 dem annos classem, quæ circa Asiam cētum duntaxat
 triremibus obsidebatur, firmavit, mensibus quinde-
 cim milites mercæde uiduauit, ut propterea sepe dis-
 soluerent pugnam. Qui propter impendens pericu-
 lum soãos suos, qui iuxta Corinthum conspirarant,
 egrè tandem nauali conflictu uicerunt. Hæc sunt ma-
 ximè regis insignia facta, grauissimæque bella:
 quorum nunquam non meminere, qui res Barba-
 rorum magni facere percipiunt. Proinde nemo con-
 trouertere potest, quod uel nõ iustis exēplis utar, uel
 in minuis nequam sanè moram, maximis rebus gestis*

omissis: nam fugiens hanc ego calumniam, optima illius opera recensui. Neque illa præteriēs etiam, quod Dercyllidis quidem mille armatis Aeolidem gubernarit: Draco Atarneo capto, ter mille pelta munitis collectis, Mysium agrum uastauit, Thibron paulò plures horiū producens, totam Lydiam depopulatus est. Agesilaus Cyri exeratus operâ, ferè totam regionem intra Alym obtinuit. Neque quæ apud regem uersabatur, militiâ, neque Persarum fortitudinem timere dignum est: etenim ille apertè, palàm demonstrati sunt ab ijs qui cum Cyro unà ascenderant, nihilo meliores esse ijs qui mari pugnant. Alia enim omnia prælia quibus uicti sunt, omitto, ipsosque seditiosos esse, ac nolle fratri regis alacriter & ex animo morem gerere, prætereo. Ceterum postquam Cyro uitâ defuncto, uniuersi Asiæ ciues conuenerunt, ad eò dimicauerunt turpiter, ut nullum planè argumentum, nullum uerbum reliquerint, Persarum fortitudinem laudibus euehere consuetis. Siquidem assumptis sexaginta millibus Græcorum, non selectis optimatibus, sed ijs, quibus propter flagitia sua in ciuitatibus suis uiuere ne phas erat, qui ignari regiōis, deserti à confœderatis, proditi ab ijs qui unà uenerât, orbati duce quem sequerentur, tantò minores illis fuerunt, ut præsentibus rebus diffusus rex, suisq; despectis per se uiribus, principes Græcorum deuincire sibi ausus sit, ueluti si hoc præter leges egerit, exercitiū conturbaturus, potiusq; erga Deos peccare delegit, quam in illos apertè cognosci. Insijs enim admisit, militibus

perma

PANEGYRICVS.

permanentibus ac bellè ferentibus calamitatem: siquidè abeuntibus illis, Tisaphernen unà cum equitatu adlegauit, à quibus illi per totuum iter insidias passi, & què profecti sunt ac si comitantium se stipati ceterua essent: ubi sibi maximè propter deserta loca, uastitatemq; timere adigebantur, uberrimam sibi eamq; felicissimam fortunam rati, si in quàm plurimos hostes inciderent: atque, ut cuncta semel dicam, quum neque ulla uirtute conspicui essent, neque uel unum quidem uicum occupassent, ceterum aduersus regem militarent, procul dubio tutius illis erat legatione, quæ pro amicitia sibi impetranda apud regem intercederet: quod ræ uidentur mihi undique locorum apertè satis commonstrasse suam mollidem, & effœminatam mentem. Etenim Asiae maritima terra, multis uicti sunt prælijs: ubi postea in Europam traieciissent, dedere poenam: alij nanque ipsorum interierunt perperam, alij non sine dedecore seruari sunt, ac morientes tandem apud ipsas regias ludibrio sese exposuerunt. Neque horum quicquam citra rationem contigit, uerum omnia merito accidere. Nec enim fieri potest, ut qui sic educati institutiq; sint, alterius uirtutis consortionem nanascantur, aut pugnae trophæum hostium erigant. Quis nanque illorum conatibus fiat uel dux potens, uel miles bonus, quorum plurima sit inordinata turba, pericalorumq; ignara, ad res bellicas inepta, seruituti longè accommodatior, atque mancipia nostra? Qui inter ipsos præcipuis honore et gloria fulgent, æquè neque publicè neque priuatim unquam

unquam uixere. Omne uerò tēpus transigunt, his inīti-
 riam inferentes, illis seruiētes, ceu homines naturam
 corruptiſſimi: qui corpora diuitijs quidē tenerē curent,
 animos uerò propter dominatū uni personæ inambē-
 tem abiectos, ac timore grauatōs circūferant, per ip-
 ſa regna explorati, prouolutatiq; omnibus modis parū
 ſapere meditantur. Mortalē adorant, uel Deū ipſum
 ſalutantes: diuina plus quā humana deſpiciunt. Vnde
 qui inter eos ad mare descendunt, quos Satrapas uo-
 cant, non erubescūt illorū ob inſtitutionē, uerū in ea
 ipſa conſuetudine perſeuerant, amicis infidos, inimi-
 cis effeminatos ſe oſtendentes, aliās abiectē, arrogan-
 ter aliās, uitali ueſcentes aura, bellico ſibi fœdere iun-
 ctos aſpernantes, hoſtibus curam adhibentes. Nam qui
 apud Ageſilaum exerātus erat, octo menses ſuis ſum-
 ptibus aluerunt. At qui pro ſeſe in periculis morati e-
 rant, alio tempore ſūpendio adeò fraudarunt, quū
 ijs qui Ciſthenam comprehendiffent, centum talenta
 diſtribuiſſent, ac erga eos qui ſecum aduerſus Cyprum
 pugnaſſent, quā captiuos ſe ūiquiūs geſiſſent. Enim-
 uerò, ut ſimpliciter dicam, non ſingula, ſed ueluti uul-
 gatiōra recensendo, quis illorum, qui ſub ipſis ſtipendia
 fecit, nō infortunatus abierit, aut qui eorū iniurijs non
 miſerē adſtictus obierit diem? Nō uic Cononē, qui pro
 Aſia pugnans, Lacedæmoniorum imperium diſſoluit,
 ad mortem corripere auſi fūere? Themistoclē, qui pro
 Græcā, nauali ipſos conſictu erat aggreſſus, uel ma-
 ximis præmijs honorarunt? Ecquī operæ pretium eſt
 illorum.

PANEGYRICVS.

illorum amicitiam diligere, qui benefactores suos ceu reos cruciant, eis à quibus damnum accipiunt, adeò a-
 pertè adulantur? In quos nostrū non peccarunt? Quod
 temporis momentum relictum est, quo dolum Græcis
 non tendant? Quid ueròstrarum rerum illis non in-
 uisum, qui deūm etiam sedes ac templa spoliare, imò
 & comburere priori bello ausi sunt? Quam ob rem
 & Iones mihi iure commendandi uidentur, quom de-
 lubra ipsorum succensa essent, obseruarint, num qui
 erigere denuò, uel ad pristinam restituere formam uel-
 lent: non quod ipsi indigerent, unde instaurarent, ue-
 rùm ut monumentum Barbarorum impietatis uel po-
 steris foret: ut uel inde nemo credat sic atroäter in
 Deorum sedes peccare ausis, sed enim sui rationem ha-
 bentes sibi metuant, ut quos uideant non corporibus
 duntaxat nostris, ceterùm dijs uel dicatis intulisse bel-
 lum. Proinde de nostris etiam ciuibus mihi referenda
 sunt huiusmodi sanè non parum multa. Etenim quibús
 cum bellū gessere, cum ijsdem recōciliantur, ac prio-
 ris omnino similitatis obliuiscuntur. Epirotis autē ne-
 que si beneficium ab ipsis accipiant, gratiam habent:
 adeò perpetuam aduersus ipsos iram gerunt, ut ple-
 rique patres nostri Medorū in suis imitationē capitis
 damnarint. In cōuentibus autē hodieq; imprecationes
 faciūt, priusquā aliud quid sanciant, ubi quis ciuū Per-
 sis legatus mittitur. Eumolpi deinde proles, atq; præco-
 nes, in sacrorum suorum peractione, ob odium illorum
 & alios Barbaros à sacris cōerari, ueluti homiadas
 prædicant.

prædicant. Adeò uerò naturâ hostili in eos adfectu fe-
 rimur, ut libentissimè cum Troicis tum Persicis fabu-
 bulis conuerseremur, unde illorum calamitates sâsâteri
 licet: de bello in Barbaros gesto reperiatur quisquam
 hymnos æditos, de eo quo aduersus Græcos pugnatum
 est, threnos nobis factos, eosq; in festiuitatibus decan-
 tatos, illorum uerò miserie caussa nos meminisse. Ar-
 bitror equidem Homeri poësin propterea quoque ma-
 iorem gloriâ nactam, quod eos qui bellè contra Bar-
 baros depugnarint, celebrauerit: ideoq; maiores no-
 stros preciosam illius artem reddere uoluisse, quum
 in Musicæ premijs, tum puellorum institutione: ut se-
 penumerò carmina eius audiètes, inimicitiam discere-
 mus, quæ iam inde ab initio semper nobis in istos uiget:
 & uirtutes eorum qui Troiano bello claruerunt, æmu-
 laremur, & similia illorum opera ardentè desidera-
 remus. Quare ualde mihi multa uidentur esse, quæ ut
 in illos acies educamus iubeant, maximè præsens oc-
 casio, quæ nulla ratione diuittenda est, quæ nihil etiam
 apertius est. Turpe nanque impendiò, præsentem non
 amplecti, aut instantis nullam facere mentionem. Què
 enim bellaturis nobis aduersus regem, præter hanc, ma-
 iorem opportunitatem optaremus? Nõne Aegyptus
 & Cyprus ab ipso defecerunt? Phœnice & Syria bel-
 lo uastatæ sunt, Tyras, quæ plurimum sisus, à suis ho-
 stibus capta: plurima Ciliciæ oppida, quæ nostrarum sunt
 partium, tenent, alias obtinere nullius est difficultatis.
 Lyciam nemo unquam Persarum uicit. Ecatomnus

Carie

Homeri
 poësis.

PANEGYRICVS.

Carie præfectus, reuera longo iam tempore deſciuit: id quod ipſe ſi expetamus, nobis fatebitur palam. A Cnido Sinoten uſque Græci Aſiam accolunt, quos nihil opus ad arma hortari, cæterum à bello duntaxat nõ prohibere. Quom ergo tot præſto ſint propugnacula, tantum bellum Aſiam circumſtet, quid opus eſt, quæ futura ſunt, prædicere? Etenim quom paucioribus ſint partibus ipſi pauciores, quid facerent, ſi aduerſum nos omnes dimicare compellerentur? id quod nũc ferè ſic habet. Nam ſi Barbarus etiam firmiùs marinas ciuitates cuſtodierit, maiores in iſſdem, quàm hæctenus conſueuerit excubias canens, fortasſe quæ iuxta Epirum ſunt inſule, ut Rhodus, Samus, & Chius, in illius fortunas deſlexerint, niſi eas priores nos anteuerterimus. Quin & Lydiã & Phrygiam, ac ſuprapoſitam regionem in iſſdem ſtudijs occupatam ueriſimile eſt. Quocirca maturè opus eſt factò, nec ullam facere cunæ-tationem, ut ne, quod patribus noſtris, nobis eueniat. Qui quum Barbarorum expertes, quosdam ſociorum ſuorum dimitterent, pauci aduerſum multos periculum ſubire coacti ſunt: poterãt enim ipſi ſi priores traieciſſent in Epirum, cum uniuerſa Græcorum potentia, in una parte quamlibet ex gentibus capere. Eſt enim nemini obſcurum, non expectandum ei, qui contra eos qui uarijs locis colligantur, pugnaturus ſit, uſque dum congregentur, ſed enim adhuc ſparſos eos inuadere. Qui primùm igitur errauerant, hæc omnia correxerunt, ad maxima certamina redigentes. Si ſa-
pimus

pimus porro, initio nos custodiamus, illisque præueni-
 re conemur fixis circa Lydiam & Ioniam castris: non
 ignorantes, quòd uel nolentibus Epirotis rex imperet,
 ut qui maiorem circa sese ipsorum quibuslibet uirtu-
 tem fecerit. Quorum uirtute ubi nos auctiores incesse-
 rimus (id quod facile, modò uelimus, contingere nobis
 posset) tutò uel uniuerfa Asia potiemur. Longè de-
 mum pulchrius est, cum illo de regno decertare, quàm
 de mutuo inter nos imperio dubitare. Iam & hâc æ-
 tate dignum est facere expeditionem, ut qui calami-
 tatibus communicarunt, & bonis fruantur, nec uni-
 uersum uitæ suæ cursum infœliçia passi transigant: sa-
 tis enim tempestatis præterijt, qua quid nõ acerbi con-
 tigit? Quom enim pleraque humane impendeãt na-
 turæ mala, ultrà quàm fuerit necessariũ ea reperimus,
 bella & seditiones nobis ipsi conãtantes intestinas: ut
 alij nostrum in sua patria iniquè interirent, alij in ex-
 tra terra liberis & uxoribus uagarentur: nec pauci
 ob quotidiani uictus inopiam, dum pro hostibus aduer-
 sum charos suos opem ferendo pugnant, morentur.
 Quorum uicem nemo est qui unquam acerbè tulerit.
 At uerò propter miserias à Poëtis confictas, causfam
 illi putãt, cur lachrymarentur: ueras autem adflictio-
 nes, quæ quum multæ tum graues accidunt, ad eò mi-
 serari uerentur, ut è mutuis suis malis plus uolupta-
 tis capiant, quàm peculiaribus suis bonis. Fortasse
 plerique uel meam stoliditatem irrideant, quod huius-
 mod. occasione hominum illorum infortunium lugeam,
 per

PANEGYRICVS.

per quos Italia euersa est, Sialia in seruitutem re-
 ducta, tot urbes Barbaris subiugantur, reliquæ Græ-
 corum partes grauissimis periculis propinantur. At
 qui demiror ego ciuitatum moderatores, si prudentiam
 sibi uindictent, quum super talibus rebus neque dice-
 re, neque cogitare unquam quicquam potuerint: op-
 portebat enim ipsos, quandoquidem ea gloria digni
 erant omnibus alijs dimissis, de bello Barbaris inferen-
 do dissertare, consiliaque capessere: fortassis aliquid
 perfecissent: quod si uel ante àrenuissent, argumenta
 tamen, instar oraculorum, in reliquum tempus reli-
 quissent. Iam uerò qui omnium sunt celeberrimi, in ma-
 ximo honore constituti, hi uel minimè hisce nauant ho-
 nestam operam: nobis uerò è ciuilibus rebus extractis,
 consultationem harum rerum fecerunt reliquam. Enim
 uero quò animo deiectiones sunt præcellentiores no-
 stri, hòc alios fortiùs perpendere conuenit, quo pa-
 cto ab imminente inimiàtia liberemur. Nequicquam
 nunc pacis fœdera iamus. Bellum enim non dissolui-
 mus, uerùm eidem præludimus, oasiones expectan-
 tes, quibus immedicabile quiddam mali uiaissim efficiere
 queamus. Nam decet huiusmodi insidias è medio tol-
 lètes illis operibus aggredi, quibus patriã nostrã tuti-
 ùs inhabitemus, ac maiore fide erga nos ipsos imbua-
 mur. Proinde simplex ea fœalis hiscè de rebus qdè ra-
 tio fieri nõ potest, ut stabili pace pfruamur, nisi cõmu-
 ni totius Græciæ bello adoriamur Barbaros: nec inter
 Græcos unanimitas florere potest, nisi amiàtia nostra
 illis

illis adēpta, pericula uerò impacta ipsis steterint. Quibus peractis, ac dubitatione uite nostræ sublata, quæ sodalitia destruit, amicitiam ad inimicitiam perducit, omneis homines ad bella & seditionem cōmouet, non est quod non unanimes futuri simus, ac ueram erga nos mutuò beneuolentiam habituri. Quare præ omnibus curandum, ut inde bellum quamcelerrimè in Epiro definiamus, ut uel hoc saltem bono è periculis erga nos mutuò perlatis fruamur, si horum experimentis aduersus Barbarum concitari nobis placuerit. At propter fœdera dignum fortasse continere, nec urgere, atiusue parare militiam, per quæ aliquot libertate ciuitates, regi gratias habent, tanquam per illum suæ reipub. libertas obuenerit sibi. Quæ uerò Barbaris deditæ sunt, potissimùm Lacedæmonios acasant: deinde & alijs qui pacis cōsortes existunt, ueluti proijs seruire coactæ sint. Et quî non oporteret soluere talia pacta, è quibus huiusmodi cœlebritas oritur, ut Barbarus clarus fiat per Græciam, & pacis custodem agat? At uestrum aliquot abolent pacem, inq; eandem sunt parum equi; et quod uel omnium maximè ridiculum est, quod quæ in pactis memoriæ prodita sunt, minimè seruamus. Quæ enim suo iuri relinquunt insulas & ciuitates in Europa sitas, uel olim uiolata, incassum columnis inscripta leguntur. Quæ uerò rubore nos perfundunt, ac non paucos sociorū dediderunt, hæc per regionem nostram passim & omnia ea nobis propria usurpamus, quæ opus omnino foret auferre,

neq;

PANEGYRICVS.

neque ullum relinquere diem, ut quæ mandata, non fœdera esse putemus. Quis enim ignorat fœdera esse, quæ æquè et communiter utrosque nos astringant: madata, quæ alios præter iustitiam imminuunt? Propterea & qui pro hac pacæ legatione functi sunt, iure accusauerimus: quia à Græcis missi, pro Barbaris sanxerunt fœdera. conueniebat enim eos, num singulos suæ relinquere libertati, uel mancipiorum etiam, siue eorum quos sub pacis tenemus pacto, dominari, placet uniuersaliæ quippiam horum facientes, aut publicam ius constituentes, sic his de rebus pacisci. Nunc nostræ urbi et Lacedæmoniorum nullo impertito honore, Barbarum totius Asiæ dominum constituerunt, ac si pro illo nos gereremus, Persarumue regnum ex antiquis seculis fuisset, nobis ciuitates nuper inhabitantibus: quom interim ne nuper quidem Persis honor contigerit, nos uerò nullo non tempore inter Græcos rerum simus habenas moderati. Porro per ea quæ recensui, arbitror in apriam me positurum ignominiam nobis factam, regis adeoque auaritiæ. Etenim quum uniuersus terrarum orbis in duas sit partes diuisus, alteraque Asia, altera Europa nominetur, dimidiam sibi ex fœderibus uendit, tanquam aduersus Iouem terram distribuat, sed non contra mortaleis fœdera sanuat: ea enim et non lapideis columnis inscripta, publicis templis reponere coegit, longe honestius trophæum saliet ijs, quæ prælijs essent parta. Sed enim trophæa pro modis etiam actis, uel unius fortune sunt: columnæ uerò, pro quolibet

Hec inuita
Isocratis, cū
Demosthenis
σεννόμα
την cōfert
Philostratus,

bet bello uel per totam Græciã erectæ cernuntur. Vnde
 de suacensere dignum est, perspicereque, ut de ijs quæ
 facta sunt, nos ulascentur, ac futura permutemus in
 meliorem statum. Turpe est barbaris seruis priuatim
 nobis uti: & publicè tot sociorum nostrorum ipsis in=
 seruire passim uidemus. Nouimus eos qui in Troiano
 bello uersati sunt, una muliercula rapta, tam uehemen=
 ter omnes ob uim factã excãduisse, ut nō ante à bello
 desisterent, q̄ urbem eius, qui peccare ausus erat, diru=
 issent: et nos tota Græciã iniuriã etiamnum affecta, nul=
 lam publicam facemus ultionem? quum sit concessum
 digna uotis nostris peragere, Vel hoc solum bellum
 pace melius est, consilio plus quàm militiæ conueniens,
 utrisque uerò conducibile, tum tranquillis esse uolen=
 tibus, tum desiderantibus etiam bellare. Licet enim,
 his, intrepidè suis rebus frui: illis uerò, alienis facultatibus
 diuitias suas auctiores reddere. Quòd si quis om=
 ni ex parte secum hæc reputet, has nobis plurimum
 actiones prodesse reperiet. Age contra quos bellare o=
 portet eos, qui nullius auaritiæ studio flagrant, sed iu=
 stitiam contemplantur? Nōne aduersum eos, qui an=
 tihæc Græciam uexarunt, nunc insidias neccunt, ac
 semper tali in nos affectu perdurant? Quibus inuide=
 re par est eos, qui non omnino fortitudine destituti, sed
 modicè rebus utuntur. Nōne maiore potentia & im=
 perijs munitos, quàm homines deæat, minori uerò di=
 gnis, ijs qui apud nos infortunati degunt? In quos ma=
 gis exercere militiam conuenit eos, qui pietatem iux=
 tà

PANEGYRICVS.

tà tueri percipiunt, ac reipub. prospicere? Nōne ad-
 uersum eos qui naturâ belli studiosi sunt, ac patrij
 hostes, qui plurima bona possident, ac minimum tamen
 præ ijs sese ulcisci queunt? Nōne igitur horum omni-
 um illi rei detinentur? Neque ciuitates tristabimus, ex
 ipsis milites accersentes, quod nunc in mutuis bellis ip-
 sis turbulentissimum est, longè nanque pauciores fore
 puto, domi manere uolentes, quàm qui sequi castra impen-
 sè cōcupiscāt. At quis adeò siue inuenū siue seniorū tor-
 peat, qui nolit huic sese accingere militiæ, quæ ab A-
 theniēsisibus quidē et Lacedæmonijs administratur, pro
 sociorum uerò libertate colligitur, ab uniuersa Græcia
 legatur, ad Barbarorum supplicium proficiscitur?
 Qualē uerò quantāque famā, memoriā et gloriā o-
 perepretiū est putare, aut uiuentes habituros, aut mo-
 rientes post se relicturos, qui in huiusmodi operibus
 se præclarè gesserint. Si enim qui aduersus Alexan-
 drum pugnarunt, unicūmque duntaxat oppidum ce-
 perunt, tantis præconijs digni iudicati sunt, qualiā
 nam enconia expectare deæt eos, qui totam sunt Asi-
 am adepturi uictoriā? Quis enim uel Poëtarū uel Ora-
 torum non sese exercēbit & philosophabitur, suæ sen-
 tentiæ ac illorum iuxta uirtutis memoriā relicturus?
 Non eādē nunc mente sum impresentiarum, qua cir-
 ca orationis huius exordium eram: putabam enim tum
 de rebus pro decoro me posse dicere: iam uerò ad am-
 plitudinem earum non peruenio, imò multa eorum
 quæ deliberarem, me fugerunt. Nos ipsos igitur perspi-

ISOCRATIS PANEGYR.

ære operæ pretium est, quæ læmnam felicitatem adse=
 quamur, si bellum quo iam nunc occupamur, contra E=
 pirotas gesserimus, sceliatatem Asiæ in Europam trās=
 laturi: nec auditores tantummodò facti abeamus, sed ut
 qui possunt, mutuò sese adhortentur, ac nostram Læce=
 demoniorumq; urbem in gratiam redire uiaßim ela=
 borent, ambiguas quæstiones in aliad tempus repo=
 nant, aliãq; omnia quibus de nugantur iam nunc, æs=
 sare statuunt. Circa orationem hanc meam contendant,
 considerentq; quo pacto melius de ijs rebus me dicant:
 cogitantes iuxtã, quod qui magna polliciti sunt, non
 deæt in minimis prolixius morari, neque talia produ=
 ære in medium, ex quibus persuasorum uita non e=
 molumentum aut commoditatem aliquam recipi=
 at. Sed enim quibus si perficiantur, quum ip=
 si à tanta æruna liberentur, tum alijs
 magnorum bonorum autores
 esse uideantur.

PANEGYRICI FINIS.

ISOCRATIS VITA EX
Philostrato.

Yrenum una Isocratis Rhetoris ori
assistens, instar continentis quippiam
adstat, Pittho accusat hominem, qua cum
Rhetoricis & legibus et moribus con=
flictat. Adequata, contrapposita, aequi=
finitia non primus reperit, sed iam antea inuentis
bene usus est. Cui etiam curae fuerunt, circuitio, apta
harmonia, compositio, elegantiorq; tenor, quibus &
Demosthenis alicubi linguam formauit. Etenim De=
mosthenes discipulus quidem Iseï, æmulus uero Iso=
cratis, uicit ipsum harmonia uocum, illatione & cir=
cuitio atq; æleritate tum uerborum tum etiam sen=
tentiærum. Grauitas quidem Demosthenis considera=
tior maiorem soliatudinem habet, Isocratis grandi=
loquentia tenerior atq; iuandior. Demosthenis itaq;
grandiloquentiæ exemplum ob oculos ponamus. Finis
quidem, inquit, cunctis mortalibus uitæ, mors: etsi quis
in domuncula ipsam clausam seruarit. Operæpretium
est igitur bonos uiros, omnia semper honesta attentan=
do, bona spe animo imbutos esse, ac perstrenuè ferre
quicquid ei Deus adlegarit. Isocratis grauitas hunc
in modum compta est. Vniuersa enim terra in mundo
sita, bifariam diuisa: & altera quidem Asiæ, altera
Europæ appellata, parte, dimidiatam è foederibus ac=
cipit, ueluti aduersus Iouem terram distribuens. Pro=
inde

inde ciuilibus negocijs sese dedere cūctabatur: à conuentibus & concionibus sibi abstinebat, & propter defectum uocis, & propter inuidiam, que nunquam non Athenis reluctabatur in Repub. maximè ijs, qui rectius prudentiusq; cæteris aliquid in medium attulissent, dixissentq;. Veruntamen non omnino publica studia detrectauit. Philippum enim sua ad ipsum oratione scripta, Atheniensibus placabat. Deinde de Pace oratione sua ab imperij marini adfectione reuocauit Athenienses, æu qui per illud male audirent. Panegyricus deinde, quem in Olympicis recitauit, Græciæ suasit, ut compositis domi, culpa, fraude, bellis, aduersus Asiam facerent manum: illa tamen oratio tradidit occasionem, æu ex ijs que Gorgiæ elaborata essent, argumentum conflatum haberet. Omnium autem Isocratiarum longè excellentissimæ cùm Archidamus, tum aduersus Euthynum scriptæ sunt. In eo enim Lædæmoniorum cura tangitur, ad Leuctriæ eos referens. Neque nomina uocæsq; tantummodò exquisitæ, sed et compositio lucida, deærtansq; oratio ærnitur illic: quemadmodum & fabulosam eius partē (que de Hercule bubusq;) prudenter neque citra curam expositam constat. Testibus autem carens aduersus Euthynum, robur indicat, ad solidum numerum compagnationemq; dictionum conglutinatum. Noëma enim ex noëmate ad circuitus equinembres tandem ducit. Auditores huius uiri multi quidem, sed omnium eloquentissimus Hyperides Rhetor. Nam Theopompum Chi-

Philippi=
cus.

De pacæ.

Panegyri=
cus.

Archida=
mus & ad=
uersus Eu=
thynum om=
nium exæl=
lentissimæ.

Sententiam
èsententia.

VITA.

um & Ephorū Cumanum neque damnarim, neque cō-
 mēdarim. Qui comœdiā ad Isocratē ceu tiliarū artifi-
 cē attinere putāt, errāt. Pater sanè ipsi Theodorus ca-
 rat, quē tiliarū fictorem Athenis appellabāt: ipse ue-
 rò neque tiliis neque aliud quippiam mechanicarum
 rerū norat. Nec enim in Olympia simulacrū adsecu-
 tus est, si egregij quicquam fabrefecit. Obijt Athe-
 nis centum natus annos. Porrò unum ipsum arbi-
 tremur ex ijs, qui in bello cōcesserunt fa-
 to. Post Cheronensem enim pugnam
 mortuus est, non perferens
 Atheniensium delicti
 famam.

FINIS.

